

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 23

ASIA:

Alueenassa olevan lähetystön raportti n:o 1.

Ministeri Artti

Helsingissä, 28/3. 1935.

R o o m a SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 384 (K.84)

R o o m a SSA 28 P: NÄ maalis KUUTA 19 35.

VIITTAUS: N

P: NÄ KUUTA 19 P: ITTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö

LLE

ASIA: Ateenan-lähetystön raportti N:o 1.

Lähetystöllä on täten kunnia ohellisena Ministeriölle lähettää Suomen Ateenassa olevan lähetystön raportti N:o 1, jonka otsikkona on:

Vanhan vallankumoojan viimeinen taisto.

Atti

A T E E N A SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 1.

Rooma ssa 28 p:nä maaliskuuta 1935.

13/162 Sal. D. 35.

Asia: Vanhan vallankumoojan viimei-
nen taisto.

2/4. 35.

5 C23

Pireuksen pääkonsulinvirasto on Ministeriölle tiedoittanut Kreikan äskeisen vallankaappausrytyksen tapahtumista, ja mitä Pohjois-Kreikkaan tulee, on Cavallan varakonsulaatti niitä omalta osaltaan valaissut. Lähetystö senvuoksi ei enää niihin kajoa, sitä vähemmän kun lehdet ovat ne tarkkaan kuvanneet eikä kannata sovelluttaa itseensä uusinta diplomaattimääritelmää: diplomaatti on henkilö, joka tiedoittaa salasähkeellä, mitä lehdet ovat kertoneet. Tapaus on kuitenkin Kreikan sisäisiä oloja kuvaavana ja varsinkin Venizeloksen pitkän ja vaiheikkaan poliittisen karrieerin mahdollisena epiloogina historiallinen, niin että on syytä valaista eräitä sen puolia.

On kiintoisaa todeta, miten vanhojen kansojen eräät omituisuudet jatkuvasti ovat todettavissa vuosisatojen, jopa tuhansien takaa. Kun havaitsee, miten huumorinköyhä, pateettinen ja satiirinen Italian kansa on tänä päivänä, ei voi olla ajattelematta, että muinaisen Rooman kirjallisuus ei myöskään tunne huumoria, mutta suurta paatosta ja mahtipontisuutta ja toisaalta purevaa satiiria. Ja kun Ateenan lukuisissa revyyteattereissa on nähnyt poliittisten intohimojen liekehtivän, kaikkia maan poliittisia toimihenkilöitä säälimättömästi ivattavan

JAKELUOHJE:

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksiministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tanssittamalla heitä kutakin paikkakuntansa kansallispuvuissa ja tunnettaviksi naamioituina nauravan yleisön edessä - olen usein nähnyt Venizeloksen siellä hyppivän mustine kalotteineen kreetalaisessa puvussa - ei voi olla muistamatta Aristofanesta ja hänen sukkelia myrkyllisiä komediojaan, joissa yhtä häikäilemättä pilkattiin oman ajan suuruuksia kuin jumalia. Ja kun ajattelee uuden Kreikan erikoista taipumusta sotilaskapinoihin, kreikkalaisten valmeutta ryhmittyä aseellisiksi toisiaan vastaan taisteleviksi joukoiksi, niin joutuu ehdottomasti muistamaan klassillisen ajan Kreikan jakautumista keskenään verisesti taisteleviin kaupunkivaltioihin. Vaikkei tietysti pidä jättää huomaamatta silloisia historiallisia oloja ja kansallisvaltioiden pitkää muodostumiskamppailua, ei voi välttää ajatusta kansanluonteen uumenissa piilevien ominaisuuksien periytymisestä vuosituhansien takaa nykyaikoihin.

Uusi Kreikka on, kuten tunnetaan, sotilaskapinain historiallinen maa, jolta voittoa tuskin vievät edes Etelä-Amerikan latinalaiset valtiot. Jo toistasataa vuotta sitte kreikkalaiset upseerit kapinoiden kukistivat kuningas Otton. Tämä tapaus on uusimpana aikana muuttunut järjestelmäksi, niin että kapinan kautta voitolle päässeet eivät eräitä, kylläkin kaameita eikä varsin vanhoja poikkeuksia lukuunottamatta, yleensä ole voittamilleen /^{edes}kostaneet kaiketi muistaen mahdollisuutta, että oma vuoro tulee pian.

Venizelos, kaikissa suhteissa enemmän kuin sataprosenttisesti kreikkalainen, on koko poliittisen uransa aikana aina soittanut vallankaappausten klaveerilla, Oman, sittemmin kuuluisaksi tulleen sotilasliigansa hän perusti jo 1908 tukemaan

hänen ensimmäistä siirtymistään Kreetasta Ateenan poliittiselle näyttämölle ja valtaan. Nyt on hänellä takanaan, kuten laske-
taan, seitsemän vallankumousta, joista viimeinen luhistui täy-
dellisesti. Olen tavannut Venizeloksen vain kerran v. 1932 hä-
nen ollessaan viimeistä kertaa pääministerinä, ja vaikutus oli:
suuri, vilkas intelligenssi, johon yhtyy tottuneen salaliitto-
laisen epäilevä valppaus ja huomiokyky mutta joka on pinta-
puolinen, vailla syvyyttä. Ja tosiaankin, vailla syvyyttä täy-
tyy sen nerokkaan miehen intelligenssin olla, joka kevytmiehi-
sesti nykyisissä oloissa syöksee juuri toipumisen alussa ole-
van köyhän pienen maansa kansalaissodan kauhuihin, panee kansa-
laiset ampumaan toisiaan, vaatimattoman lentoaseen ajamaan ta-
kaa ja pommittamaan pientä, mutta silti maan ylpeytenä pidet-
tyä ja sen laajojen rannikoiden puolustukselle niin tärkeätä
laivastoa ja tekee tämän erehtyen lopultakin täydelleen las-
kuissaan kansan mielialasta ja vastustajistaan, Tulos on, että
Kreikka, vaikka pahin onnettomuus välttyikin, saa pitkiä aiko-
ja kärsiä mielettömän yrityksen välittömistä seurauksista. Vä-
lillisistä seurauksista maan sisäpolitiikkaan on vielä mahdo-
tonta puhuakaan.

Venizeloksen, jota on sanottu Kreikan kansan sielun par-
haaksi tuntijaksi, olisi kuitenkin pitänyt käsittää, ettei het-
ki ollut hänelle edullinen. Tosin on Bulgarian Budapestissa
oleva asainhoitaja ollut sitä mieltä, "että Kreikassa kaikki
sodanjälkeiset hallitukset on saatu aikaan vallankumoustietä
eikä parlamentaarisin keinoin", mutta minun tietääkseni tämä
hänen mielipiteensä ei ole oikea. Venizelos tuli v. 1930 val-
taan parlamenttivaalien nojalla; hän erosi vuonna 1932 riito-
jen vuoksi opposition kanssa, ja uudet vaalit, joiden nojalla

Tsaldaris tuli valtaan, tuottivat Venizelokselle musertavan tappion. Tämähän on niin parlamentaarista kuin voi olla. Luonteensa mukaisesti Venizelos koetti korjata vaalitappiota aseilla, mutta epäonnistui, sillä hänen silloinen kätyrinsä, kenraali Plastiras, ei saanut aikaan kuin parin päivän le-vottomuuden. Olin Ateegassa niihin aikoihin, mutta ikävä kyllä jäi näytelmä minulta näkemättä, sillä lähdin sieltä kolme päivää ennen yritystä. Siis Venizeloksen olisi kaikesti pitä-nyt tuntea ja tietää, että hänen asemansa tämän parlamentaa-risen tappion jälkeen ei vielä /muuttunut vallankaappaukselle otolliseksi. Mutta, kuten sanottu, hän teki väärät laskelmat, ehkäpä ikä jo heikontaa arvostelukykä, sillä hän on synty-nyt 1865. Mikä hänet nyt saattoi epätoivoiseen yritykseensä ryhtymään, sitä on paljon harkittu.

Hän itse selittää tunteneensa velvollisuutta pelastaa Kreikan tasavallan, koska monarkistisen puolueen toiminta uhka-si maata valtiomuodon muutoksella. Hän sanoo toimineensa kan-sanvallan puolesta, mikä väite on täysin sopusoinnussa hänen aina julistamansa ohjelman kanssa, vaikka toiset väittävät et-tä hänen politiikkansa todellinen periaate on seuraava: kan-san on säilytettävä valta, kunhan se tottelee minua. Nykyi-sen hallituksen takana ovat totta kyllä monarkistiset puolu-
eet ja ryhmät, mutta hallitus on juhlallisesti vakuuttanut ottavansa huomioon maan vaikean taloudellisen aseman, pitävänsä sen kohentamista tehtävänä ja välttävänsä vaikean valtiomuo-toriidan virittämistä. Hallitus ei olekaan tehnyt mitään, joka antaisi perustetta väitteelle, että se on tämän vakuutuksen pettänyt, ainakaan, mikäli näin sivultapäin voi asiaa arvos-tella. Venizelos on kyllä voinut viitata eräisiin tuoreisiin

monarkistisiin mielenosoituksiin esim. Salonikissa, mutta jotkut mielenosoitukset eivät voi riittää kapinan syyksi. Tietävästi ei tasavaltalaisilta ole kielletty lainmukainen toiminta kantansa hyväksi. Minusta näyttää kiistämättömältä, ettei Venizelos voi vakuuttaa puolueetonta arvostelijaa siitä, että oli pakko puolustaa tasavaltaa ja kansanvaltaa aseellisella kumousyrityksellä.

Muut syyt eivät ole Venizelokselle kunniaksi. Voidaan nimittäin sanoa: Venizelos oli väsynyt syrjäytettyyn asemaan, hän tahoi vielä kerran valtaan; hän näki, että maa nykyisen hallituksen hoidossa alkoi hiljalleen, ellei vaurastua, niin ainakin selviytyä pahimmista taloudellisista vaikeuksista; hän pelkäsi, että tämä hallitus lähitulevaisuudessa saisi aikaan, että Venizeloksen puolueet menettäisivät viimeisen poliittisen linnakkeensa, senaatin, jossa heillä vielä oli enemmistö. Näistä syistä hän ryhtyi tai antoi kiihkomielisten kannattajainsa johtaa itsensä kapinaan. En ota tietenkään ratkaistakseni, mitkä sisäiset motiivit ovat johtaneet onnettomaan yritykseen, mutta en voi olla kiinnittämättä huomiota erääseen kuvaavaan yksityiskohtaan Venizelosin poliittisessa toiminnassa. Hän itse oli pääministerinä panemassa alulle toimintaa Balkanin liiton muodostamiseksi. Mutta kun asia kypsyi, oli hän oppositiossa, ja kun liittosopimuksen ratifiointi tuli esille, oli hän ensimmäisenä miehenä viskomassa kepejä Tsaldarisin hallituksen kinttuihin. Hän tahtoi estää ratifiointin, koska Bulgaria ei ollut mukana sopimuksessa! Yritykselle tällä tavalla parlamentaarisiin keinoin vaikeuttaa hallituksen asemaa ei ollut helppoa löytää muuta selitystä kuin juonitteluhalun, parlamentaarisessa elämässä koko

usein, sen pahempi, tavattavan pyrkimyksen käyttää maalle elimellisen tärkeitä ulkopoliittisia asioita sisäpoliittisen valtataistelun aseina.

Eräs tšekäläinen virkaveljeni, Jugoslavian lähettiä muuten, joka näkyy tuntevan Kreikkansa paremmin kuin minä ja monet muut, sanoi kapinayrityksen alettua: älkää olko huolissanne, minä tunnen Kreikan, siellä putoo hattuja enemmän kuin päitä; kun on ruma ilma, uhkaillaan ja tapellaankin, kun huomenna aurinko paistaa, sovitaan pois; en ole koskaan voinut ymmärtää, että Aischylosin tragediat ovat syntyneet Kreikan taivaan alla. - Kreikan onneksi hän oli oikeassa, mutta pelkkä operetti se juttu ei ollut. Kreikan lähikohtalot ovat nyt pääministeri Tsaldarisin ja sotaministeri Kondylisin käsissä. Molemmat heistä tunnen. Edellinen on iäkäs, rauhallinen, perinsivistynyt mies, josta olen taipuvainen uskomaan, että hän tekee kaikkensa johdattaakseen Kreikan rauhallisen kehityksen tielle. Kondylista olin nähnyt samaisissa revyyteattereissa paljon pilkattavan, mutta vaikka hän onkin onnettomuudekseen kotoisin samasta maakunnasta kuin Aleksanteri Suuri ja on pitänyt tästä epäonnistuneen esitelmän, ei hän tätä pilkkaa ansaitse. Hän on poliittisesti osoittanut kunnioitettavia ominaisuuksia, sillä oltuaan aluksi Venizelosin puoluelainen hän erosi tästä jyrkästi, kun havaitsi, ettei poliittinen johtajansa halunnut jättää Kreikkaa rauhaan, yhtyi Tsaldarisiin ja on nyt osoittanut uskollisesti ja rohkeasti kykenevänsä taistelemaan tämän rinnalla. Voi odottaa heiltä hyvää ja maltillista yhteistyötä Kreikan onneksi ja ennen kaikkea sen kuilun umpeenluomiseksi, joka on vuosikymmeniä eroittanut venizeloslaiset ja muut. Venizelos itse on sanonut luopuvansa nyt lopultakin politiikan

liukkailta poluilta niillä näin pahasti kompastuttuaan, mutta häntä on paras uskoa vain siihen saakka kunnes hän toiminnallaan todistaa muuta kuin sanoo. Tässä tapauksessa jokainen Kreikan ystävä toivoo, että hän vihdoin tekisi mitä vakuuttaa.

∴

Kreikan naapurien suhtautuminen kapinaan ansaitsee muutamman huomautuksen. Ensiksi sen, että Balkanin liitto osoitti hyödyllisyytensä. Ainoastaan Turkki ja Bulgaria siirsivät sotaväkeään, edellinen Bulgarian ja Kreikan rajoille, jälkimäinen Kreikan rajoille. Bulgarian liikehtiminen on aiheuttanut runsaimmin selityksiä. Myöskin minä olen bulgarialaiselta virkaveljeltäni kuullut vakuutuksia, että tämä tapahtui vain rajojen suojelemiseksi, koska taistelujen piti alkaa muutaman kymmenisen kilometrin päässä rajalta. Mitäpä muuta Bulgaria olisi voinut ja voisi vakuuttaa. Ollaan kaukana kuningas Ferdinandin ajoista. Mutta yhtä luonnollista on, että Bulgaria samalla oli muutenkin varuillaan, sillä ei voinut tietää, mitä mahdollisuuksia kapina voi tuoda mukanaan. Tässä yhteydessä kiinnostaa sekin, että Bulgarian väitetään hiljaisuudessa varustautuneen vastoin rauhansopimusta, vieläpä luetellaan: 8 divisioonaa jalkaväkeä yhtä monen rykmentin sijasta, 11 rykmenttiä ratsuväkeä kolmen sijasta, 58 tykistöpatteria 15:n sijasta; satakunta lentokonetta, joita ei saisi olla ensinkään. Tiedot ovat luullakseni ranskalaisten lehtien, itse en voi niistä vastata, mutta jos näin on, saattaa ymmärtää, että Bulgaria varoi tilaisuutta. Ennen ja jälkeempäin, kun ei tilaisuutta tullutkaan, on selitys rajojen suojelemisesta luonnollinen ja

hyväksyttävä.

Turkki valmistautui tarpeen tullen toteuttamaan Balkanin paktin velvoitusta keskinäisesti suojelemaan sopimusmaiden rajojen koskemattomuutta. On paljon valettu kannuja myöskin suurvaltain, lähinnä Italian, juonista, jotka olisivat yllyttäneet Venizelosta. Tällaisia selityksiä on helppo kuvitella. Kunnos niiden puolesta on esitetty pienintäkään todistusta, olen vaikutettu, että Italia ei ole Venizelosin seikkailua tukenut eikä siihen yllyttänyt. Tämä olettamus on nimittäin ristiriidassa Italian viimeaikaisen politiikan kanssa.

Roomassa, 28. p. maalisk. 1935.

Atti.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 23

ASIA:

Ateenassa olevan lähetysten raportti n:o 2.

Ministeri Artti

Helsingissä 27/10 1935

U LKOASIAINMINISTERIÖN
R O O M A S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .
KIRJELMÄ n:o 1167 (K.166)
R o o m a S S A 23 P:NÄ loka KUUTA 19 35.

25 / 164 Sal. 35

28/10-35

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Suomen Ateenassa olevan lähetys-
tön raportti N:o 2.

Lähetystöllä on täten kunnia ohellisena Ministeriölle lähettää Suomen Ateenassa olevan lähetystön raportti N:o 2, jonka otsikkona on:

Pakotteet ja Kreikka.

Att.

A T E E N A SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 2.

R o o m a ssa 23 p:nä loka kuuta 1935.

25/164 Pal. D. -35.

Asia: Pakotteet ja Kreikka.

28/10-35

OSASTO

5 023

Italian hallitus on viipymättä ryhtynyt käyttämään uhkaa-
vaa kieltä Kreikkaa kohtaan sen johdosta, että Kreikka on vas-
taansanomatta ollut mukana Genevessä Kansainliiton pakotepäätök-
siä tehtäessä.

Ateenassa oleva Italian lähettiläs on nimittäin joutues-
saan kosketuksiin t.k. 10. p:nä muodostetun uuden hallituksen
ulkoministerin kanssa esittänyt hänelle jyrkässä muodossa oman
hallituksensa kannan. Hän on kiinnittänyt uuden ulkoministerin
huomiota siihen, että Kreikan yhtyminen taloudellisiin pakottei-
siin naapurivaltiota vastaan, yhtyminen, joka on tapahtunut il-
man mitään varausta, voisi johtaa Kreikan ja Italian virallis-
ten suhteitten hyvin voimakkaaseen kylmenemiseen. Edelleen hän
on selvästi huomauttanut, että Italian hallitus tässä tapauk-
sessa olisi pakoitettu soveltamaan Kreikkaan vastatoimenpiteitä
(représailles), joihin näihin pakotteisiin osaaottavien maiden
vihamielinen kanta johtaa.

Roomassa, lokakuun 23 päivänä 1935.

Atti

JAKELUOHJE:

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 23

ASIA:

Steinassa olevan lähetysten raportti n:o 3.

Ministeri ltti.

Romassa 22/10 1935.

R O O M A SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 1172 (K.167)

R O O m a SSA 23 P:NÄ loka KUUTA 19 35.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Suomen Ateenassa olevan lähetys-

tön raportti N:o 3.

Lähetystöllä on täten kunnia ohellisena Ministeriölle lähettää Suomen Ateenassa olevan lähetystön raportti N:o 3, jonka otsikkona on:

Kuninkuuden palauttaminen Kreikkaan.

Atte.

A T E E N A S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 3.

R o o m a s s a 23 p:nä loka kuuta 1935.

26 164 Gal. B. - 38-

28/10-35.

Asia: Kuninkuuden palauttaminen
Kreikkaan.

OLASTO

5 C23

Pireuksen pääkonsulinviraston poliittinen raportti no.5 on selostanut Kreikan julistamista uudelleen kuningaskunnaksi. Tässä selostuksessa erityisesti kiinnosti m.m. se, että ent. sotaministerin ja nykyisen pääministerin ja sijaishallitsijan kenraali Kondylisen vallankaappauksen väitettiin johtuneen pelosta, ettei ensi marraskuun 3. päiväksi määrätty kansanäänestys valtiomuodosta johtaisikaan monarkistisen ajatuksen voittoon.

Toinen selitys, joka saavuttaa melkolailta luottamusta, on, että Englanti päättävästi kannattaa monarkian palauttamista ja että Kondylis on toiminut englantilaisten toivomusten toteuttajana. Miten tämän seikan laita on, en ota sanoakseni. Huomiota on joka tapauksessa kiinnittänyt, että Kondylisin pääministerin paikalta syöksemä Tsaldaris, maltillisen kuningasmielisen puolueen johtaja (tästä puolueesta erillään on vielä toinen jyrkästi monarkistinen puolue), joka aikaisemmin oli kieltäytynyt julkisesti ilmaisemasta omaa mielipidettään kansanäänestyksen ratkaistavaksi jätetystä kysymyksestä, jotta ei hallituksen johtajana näyttäisi haluavan vaikuttaa äänestykseen, palattuaan nyt syksyllä pitkältä terveydenhoitomatkalta Euroopasta antoikin radiojulistuksen, jossa suoranaisesti puolsi kuninkuuden palaut-

JAKELUOHJE:

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi _____ ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tamista. Hänen ulkomailla ollessaan oli hänen hallituksensa rahaministeri Pesmazoglou käynyt Lontoossa - on väitetty sen tapahtuneen pääministerin toimeksiannosta - tavaten siellä m.m. ent. kuningas Yrjön. Tämä on antanut aihetta kysymään, toiko hän sieltä sellaisia nimenomaisia sanomia, jotka aiheuttivat Tsaldarisin julistuksen.

Tsaldarisin kannanotto ei siis kuitenkaan pelastanut tilannetta, sillä siitä huolimatta hänen oma sotaministerinsä, joka oli aikaisemmin häntä täydelleen kannattanut, ja jota oli pidetty ainakin puolueettomana, ellei vallan tasavaltalaisena, kenraali Kondylis antoi t.k. 10 päivänä kansalliskokouksen julistaa monarkian palautetuksi. Kondylis itse muodosti uuden hallituksen, joka teki valan kansalliskokoukselle. Kansalliskokous valtuutti hänet käyttämään kuningasvaltaa kansanäänestykseen saakka, ja hän kävi kiittämässä tasavallan presidenttiä hänen Kreikalle tekemistään palveluksista. Täten luotiin sangen omituinen tilanne: Kreikka on kuningaskunta, jossa pääministeri käyttää kuninkaan valtaa kunnes kansanäänestys ratkaisee, onko kuningas kutsuttava valtaistuimelle, mutta tasavallan presidenttiä ei silti ole eroitettu toimestaan!

Omasta puolestani olen ollut vakuutettu siitä, että myöskin Tsaldarisin hallitus olisi hoitanut kansanäänestyksen siten, että enemmistö olisi saatu kuninkuuden palauttamisen puolelle. Balkanin maissa hallituksilla on paljon mahdollisuuksia järjestellä tällaisia kansanäänestyksiä niinkuin vaalejakin. Kondylisin hallitus tekee samoin. Mutta tilanne ei kuitenkaan

ole sama tulevaisuutta silmällä pitäen. Tsaldarisin suunnitelma oli viisas ja rauhallinen. Hän ei tahtonut käyttää monarkistien enemmistöä kansalliskokouksessa julistuttaakseen kuningaskunnan voimaan vaan jätti kansanäänestykselle ainakin muodollisen päätösvallan tässä suhteessa. Nyt sensijaan on kansanäänestyksen muodollistakin merkitystä vähennetty, sillä se saa vain vahvistaa tapahtuneen tosiasian. Lisäksi tulee, että sijaishallitsija Kondylis ministeriöineen tulee epäilemättä pakoitetuksi "hoitamaan" kansanäänestystä paljon brutaalimmin kuin edellinen hallitus olisi tehnyt. Täten mielet maassa yhä kiihtyvät, ja se puolisko Kreikan väestöä, joka kieltämättä on tasavaltalaista, tulee vieläkin katkerammin tuntemaan kärsineensä pakkovaltaa. Kreikan tulevan kuninkaan valtaistuin ei tästä suinkaan tule vakavammaksi, eikä Kreikan tulevaisuus sisäpoliittisesti rauhallisemmaksi. Ikävä kyllä, on tätä syytä pelätä. - -

Edellä mainittu käsitys Englannin myönteisestä suhtautumisesta monarkian palauttamiseen Kreikkaan on saanut tukea olettamuksesta, että Englannin edun mukaista on vahvistaa vaikutusvaltaansa vielä yhdessä välimerenmaassa. On mielenkiintoista panna merkille, että tätä ei edellytä ainoastaan ristiriita Italian kanssa ja tämän maan kasvava sotilaallinen mahti sekä ilmeinen kiire saattaa tämä mahti kansainvälisen politiikan tekijäksi. Siitä lähtökohdasta käsittää kyllä jo Englannin halun vahvistaa asemaansa Välimerellä. Mutta toisaalta ei ole unohdettava, että Kreikka on lähin naapuri Dardanellien valtiolle Turkille, joka vuorostaan on mitä parhaissa

suhteissa sovjettiin. Välimeren politiikan taustalla häämöttää vanha englantilaisille tärkeä probleemi Turkin salmista ja Venäjän epäonnistuneista mutta aina uudelleen palautuvista pyrkimyksistä päästä näiden salmien kautta Välimerelle ja Englannin Intiantien varteen.

Roomassa, lokakuun 23 päivänä 1935.

Attili.